

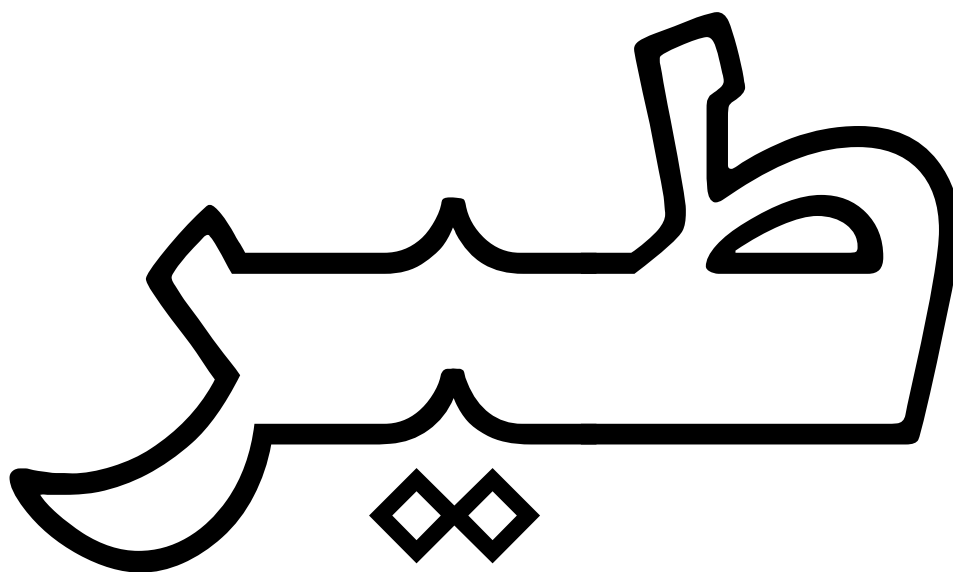

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۱۰۶۲

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود.

قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۱۰۶۳، «طیر» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «طیر» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «طیر» می‌باشد.^۱

امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین‌وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۱۰۶۳
ریشه	طیر
تعداد تکرار	۲۸
تعداد مشتقات	۱۳
تعداد ریشه مرتبط	۱۵۲

فهرست مشتقات

۱۳. یَطَيَّرُوا (۱)	۱۰. طَيَّرًا (۳)	۷. طَائِرَةٌ (۱)	۴. الطَّيْرِ (۷)	۱. أَطَيَّرْنَا (۱)
	۱۱. طَيَّرٍ (۱)	۸. طَائِرُكُمْ (۲)	۵. تَطَيَّرْنَا (۱)	۲. الطَّيْرُ (۴)
	۱۲. يَطَيِّرُ (۱)	۹. طَائِرُهُمْ (۱)	۶. طَائِرٍ (۱)	۳. الطَّيْرُ (۴)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱۲۵. کون (۹)	۹۴. عذب (۱)	۶۳. ربع (۱)	۳۲. بيت (۲)	۱. أبابيل (۱)
۱۲۶. كيف (۱)	۹۵. عزز (۱)	۶۴. رجم (۱)	۳۳. بين (۵)	۲. ابراهيم (۱)
۱۲۷. لحم (۱)	۹۶. عصر (۱)	۶۵. رحم (۱)	۳۴. توراة (۲)	۳. اتى (۴)
۱۲۸. لزم (۱)	۹۷. علم (۹)	۶۶. رسل (۳)	۳۵. جبل (۳)	۴. احد (۲)
۱۲۹. لقى (۱)	۹۸. عنق (۱)	۶۷. روح (۳)	۳۶. جزء (۱)	۵. اخذ (۱)
۱۳۰. لين (۱)	۹۹. عيسى (۲)	۶۸. رؤس (۲)	۳۷. جعل (۱)	۶. اخر (۲)
۱۳۱. مثل (۲)	۱۰۰. غيب (۱)	۶۹. رؤى (۸)	۳۸. جنح (۲)	۷. اذن (۱۲)
۱۳۲. مريم (۲)	۱۰۱. غير (۱)	۷۰. سيج (۳)	۳۹. جند (۱)	۸. ارث (۱)
۱۳۳. مسس (۱)	۱۰۲. فتن (۲)	۷۱. سجن (۲)	۴۰. جنن (۱)	۹. ارض (۳)
۱۳۴. مسك (۲)	۱۰۳. فتو (۲)	۷۲. سحر (۲)	۴۱. جوو (۱)	۱۰. اسرائيل (۴)
۱۳۵. مهد (۲)	۱۰۴. فقى (۲)	۷۳. سحق (۱)	۴۲. جىء (۶)	۱۱. اكل (۴)
۱۳۶. موت (۵)	۱۰۵. فرط (۲)	۷۴. سخر (۲)	۴۳. حدد (۱)	۱۲. الله (۱۶)
۱۳۷. موسى (۲)	۱۰۶. فضل (۲)	۷۵. سرف (۱)	۴۴. حسن (۳)	۱۳. الم (۱)
۱۳۸. نبء (۳)	۱۰۷. فعل (۲)	۷۶. سعى (۱)	۴۵. حشر (۴)	۱۴. اله (۱۶)
۱۳۹. نثر (۱)	۱۰۸. فقد (۱)	۷۷. سقى (۱)	۴۶. حكم (۴)	۱۵. امر (۱)
۱۴۰. نطق (۱)	۱۰۹. فهم (۱)	۷۸. سليمان (۳)	۴۷. حمل (۱)	۱۶. امم (۲)
۱۴۱. نعم (۲)	۱۱۰. فوق (۲)	۷۹. سمو (۳)	۴۸. حنفا (۱)	۱۷. امن (۴)
۱۴۲. نفخ (۴)	۱۱۱. قبض (۱)	۸۰. سوء (۲)	۴۹. حىي (۳)	۱۸. انجيل (۲)
۱۴۳. نهى (۱)	۱۱۲. قدس (۲)	۸۱. شرک (۲)	۵۰. خبز (۱)	۱۹. انس (۵)
۱۴۴. هدهد (۱)	۱۱۳. قضى (۱)	۸۲. شهو (۱)	۵۱. خرج (۳)	۲۰. انن (۱۵)
۱۴۵. هوى (۱)	۱۱۴. قلب (۱)	۸۳. شىء (۴)	۵۲. خرر (۱)	۲۱. اوب (۲)
۱۴۶. هىء (۴)	۱۱۵. قول (۲۰)	۸۴. صحب (۱)	۵۳. خطف (۱)	۲۲. اول (۱)
۱۴۷. وحد (۲)	۱۱۶. قوم (۵)	۸۵. صفف (۲)	۵۴. خلق (۴)	۲۳. اوى (۵)
۱۴۸. ورث (۱)	۱۱۷. كتب (۵)	۸۶. صلب (۱)	۵۵. خمر (۲)	۲۴. ايد (۲)
۱۴۹. وزع (۱)	۱۱۸. كثر (۲)	۸۷. صلو (۱)	۵۶. داود (۳)	۲۵. ائى (۵)
۱۵۰. ولد (۲)	۱۱۹. كفر (۲)	۸۸. صوب (۲)	۵۷. دبب (۲)	۲۶. ابي (۶)
۱۵۱. وله (۱۶)	۱۲۰. كفف (۲)	۸۹. صور (۱)	۵۸. دخل (۱)	۲۷. برء (۴)
۱۵۲. يوم (۱)	۱۲۱. كلل (۷)	۹۰. طمن (۱)	۵۹. دعو (۱)	۲۸. برص (۴)
	۱۲۲. كلم (۲)	۹۱. طمئن (۱)	۶۰. ذخر (۲)	۲۹. بصر (۱)
	۱۲۳. كمه (۴)	۹۲. طير (۱۰)	۶۱. ذكر (۳)	۳۰. بلى (۱)
	۱۲۴. كهل (۲)	۹۳. طين (۴)	۶۲. ريب (۶)	۳۱. بنو (۶)

فهرست آیات

۱. {البقرة - ۲۶۰} وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ أَرِنِي كَيْفَ تُحْيِي الْمَوْتَىٰ قَالَ أَرَأَيْتَ إِذَا نَفَسْتُمْ عَلَيْكُمْ قُلْتُمْ حَيًّا وَكَذَٰلِكَ نُحْيِي الْمَوْتَىٰ لَعَلَّكُمْ تَعْلَمُونَ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً قَالَ يَا إِبْرَاهِيمُ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ مُّهِتٌ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً قَالَ يَا إِبْرَاهِيمُ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ مُّهِتٌ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً قَالَ يَا إِبْرَاهِيمُ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ مُّهِتٌ
۲. {آل عمران - ۴۹} وَرَسُولًا إِلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنِّي قَدْ جِئْتُكُمْ بِآيَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ أَنِّي أَخْلَقُ لَكُمْ مِنَ الطَّيْرِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ فَأَنْفُخُ فِيهِ فَيَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِ اللَّهِ وَأُبْرِئُ الْأَكْمَةَ وَالْأَبْرَصَ وَأُحْيِي الْمَوْتَىٰ بِإِذْنِ اللَّهِ وَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا تَأْكُلُونَ وَمَا تَدْخُرُونَ فِي بُيُوتِكُمْ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ
۳. {آل عمران - ۴۹} وَرَسُولًا إِلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنِّي قَدْ جِئْتُكُمْ بِآيَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ أَنِّي أَخْلَقُ لَكُمْ مِنَ الطَّيْرِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ فَأَنْفُخُ فِيهِ فَيَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِ اللَّهِ وَأُبْرِئُ الْأَكْمَةَ وَالْأَبْرَصَ وَأُحْيِي الْمَوْتَىٰ بِإِذْنِ اللَّهِ وَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا تَأْكُلُونَ وَمَا تَدْخُرُونَ فِي بُيُوتِكُمْ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ
۴. {المائدة - ۱۱} إِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ ادْكُرْ نِعْمَتِي عَلَيْكَ وَعَلَىٰ وَالِدَتِكَ إِذْ أَيَّدتُّكَ بِرُوحِ الْقُدُسِ تُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَإِذْ عَلَّمْتُكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَإِذْ تَخَلَّقُ مِنَ الطَّيْرِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ بِإِذْنِ اللَّهِ فَتَنْفُخُ فِيهَا فَتَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِ اللَّهِ وَأُحْيِي الْمَوْتَىٰ بِإِذْنِ اللَّهِ وَخَرَجُ الْمَوْتَىٰ بِإِذْنِ اللَّهِ وَإِذْ كَفَفْتُ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَنْكَ إِذْ جِئْتَهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ إِنْ هَٰذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ
۵. {المائدة - ۱۱} إِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ ادْكُرْ نِعْمَتِي عَلَيْكَ وَعَلَىٰ وَالِدَتِكَ إِذْ أَيَّدتُّكَ بِرُوحِ الْقُدُسِ تُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَإِذْ عَلَّمْتُكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَإِذْ تَخَلَّقُ مِنَ الطَّيْرِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ بِإِذْنِ اللَّهِ فَتَنْفُخُ فِيهَا فَتَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِ اللَّهِ وَأُحْيِي الْمَوْتَىٰ بِإِذْنِ اللَّهِ وَخَرَجُ الْمَوْتَىٰ بِإِذْنِ اللَّهِ وَإِذْ كَفَفْتُ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَنْكَ إِذْ جِئْتَهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ إِنْ هَٰذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ
۶. {الأنعام - ۳۸} وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا طَائِرٍ يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ إِلَّا أُمَمٌ أَمْثَلُكُمْ مَا قَرَّظْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ ءِ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يُحْشَرُونَ
۷. {الأنعام - ۳۸} وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا طَائِرٍ يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ إِلَّا أُمَمٌ أَمْثَلُكُمْ مَا قَرَّظْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ ءِ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يُحْشَرُونَ
۸. {الأعراف - ۱۳} فَإِذَا جَاءَتْهُمْ الْحَسَنَةُ قَالُوا لَنَا هَٰذِهِ وَإِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَطَّيَّرُوا بِمُوسَىٰ وَمَنْ مَعَهُ أَلَّا إِنَّمَا طَائِرُهُمْ عِنْدَ اللَّهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ
۹. {الأعراف - ۱۳} فَإِذَا جَاءَتْهُمْ الْحَسَنَةُ قَالُوا لَنَا هَٰذِهِ وَإِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَطَّيَّرُوا بِمُوسَىٰ وَمَنْ مَعَهُ أَلَّا إِنَّمَا طَائِرُهُمْ عِنْدَ اللَّهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ
۱۰. {يوسف - ۳۶} وَدَخَلَ مَعَهُ السَّجَنَ فَتَيَانِ قَالَ أَحَدُهُمَا إِنِّي أَرَانِي أَعْصِرُ خَمْرًا وَقَالَ الْآخَرُ إِنِّي أَرَانِي أُورِثُ فَوقَ رَأْسِي خُبْرًا تَأْكُلُ الطَّيْرُ مِنْهُ نَبِئْنَا بِتَأْوِيلِهِ إِنَّا نَرَاكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ
۱۱. {يوسف - ۴۱} يَا صَاحِبِي السَّجْنِ أَمَا أَحَدُكُمَا فَيَسْقِي رَبَّهُ خَمْرًا وَأَمَّا الْآخَرُ فَيُصَلِّبُ فَتَأْكُلُ الطَّيْرُ مِنْ رَأْسِهِ فَضِي الْأُمْرَ الَّذِي فِيهِ تَسْتَفْتِيَانِ
۱۲. {النحل - ۷۹} أَلَمْ يَرَوْا إِلَىٰ الطَّيْرِ مُسَخَّرَاتٍ فِي جَوِّ السَّمَاءِ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا اللَّهُ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ
۱۳. {الإسراء - ۱۳} وَكُلِّ إِنْسَانٍ أَلْزَمْنَاهُ طَائِرَهُ فِي عُنُقِهِ وَنُخْرِجُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كِتَابًا يَلْقَاهُ مَنْشُورًا
۱۴. {الأنبياء - ۷۹} فَفَهَّمْنَاهَا سُلَيْمَانَ وَكَلَّمْنَا هَارُونَ وَجِئْتَنَا بِطَيْرٍ فَتَكَلَّمَ بِهِ عَلَىٰ الْكَلْبِ وَجِئْتَنَا بِطَيْرٍ فَتَكَلَّمَ بِهِ عَلَىٰ الْكَلْبِ وَجِئْتَنَا بِطَيْرٍ فَتَكَلَّمَ بِهِ عَلَىٰ الْكَلْبِ وَجِئْتَنَا بِطَيْرٍ فَتَكَلَّمَ بِهِ عَلَىٰ الْكَلْبِ
۱۵. {الحج - ۳۱} حُنْفَاءَ لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنَ السَّمَاءِ فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ أَوْ تَهْوِي بِهِ الرِّيحُ فِي مَكَانٍ سَحِيقٍ
۱۶. {النور - ۴۱} أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُسَخِّحُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرُ صَافَاتٍ كُلُّ قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهُ وَتَسْبِيحَهُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ
۱۷. {النمل - ۱۶} وَوَرِثَ سُلَيْمَانُ دَاوُدَ وَقَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ عُلِّمْنَا مَنْطِقَ الطَّيْرِ وَأُوتِينَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ الْقَضَىٰ الْمُبِينُ
۱۸. {النمل - ۱۷} وَحِثْرَ لِسُلَيْمَانَ جُنُودَهُ مِنَ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ وَالطَّيْرِ فَهُمْ يُوزَعُونَ
۱۹. {النمل - ۲۰} وَتَقَفَّ الطَّيْرُ فَقَالَ مَا لِيَ لَا أَرَى الْهُدْهُدَ أَمْ كَانَ مِنَ الْغَائِبِينَ
۲۰. {النمل - ۴۷} قَالُوا أَطَّيَّرْنَا بِكَ وَبِمَنْ مَعَكَ قَالَ طَائِرُكُمْ عِنْدَ اللَّهِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تُفْتَنُونَ
۲۱. {النمل - ۴۷} قَالُوا أَطَّيَّرْنَا بِكَ وَبِمَنْ مَعَكَ قَالَ طَائِرُكُمْ عِنْدَ اللَّهِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تُفْتَنُونَ

۲۲. {سبا - ۱۰} وَ لَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ مِنَّا فَضْلًا يَا جِبَالُ أَوِّبِي مَعَهُ وَ الطَّيْرُ وَ أَلْتَالُهُ الْحَدِيدَ
۲۳. {یس - ۱۸} قَالُوا إِنَّا نَطَّيْرُنَا بِكُمْ لَيْنٌ لَمْ نُنْتَهُوا لَنَرْجُمَنَّكُمْ وَ لَيْسَ سَنُّكُمْ مِنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ
۲۴. {یس - ۱۹} قَالُوا طَائِرُكُمْ مَعَكُمْ أَ إِنْ دُكِرْتُمْ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ
۲۵. {ص - ۱۹} وَ الطَّيْرُ مَحْشُورَةٌ كُلٌّ لَهُ أَوَّابٌ
۲۶. {الواقعة - ۲۱} وَ لَحْمٌ طَيْرٍ مِمَّا يَشْتَهُونَ
۲۷. {الملك - ۱۹} أَوْ لَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَافَاتٍ وَ يَقْبِضْنَ مَا يُمَسِّكُهُنَّ إِلَّا الرَّحْمَنُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ
۲۸. {الفيل - ۳} وَ أَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ